

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 13.2.2018
Sayı: 1718

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

M. Akif Hamzaçebi
M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Dünyada 162 ekonomide uygulanan ve Avrupa Birliğinin ortak bir gider vergisi olan katma değer vergisi (KDV), ülkemizde 1985 yılında yürürlüğe girmiş olmasına rağmen mükelleflerin girdileri nedeniyle yüklendiği vergilerin satışları nedeniyle hesapladıkları vergiyi aşması halinde aşan kısmın, teslim ve hizmetleri indirimli orana tabi olanlar dışında, iadesine imkân verilmemekte, sonraki dönemlerde indirim konusu yapılmak üzere devretmektedir.

Satış ve kullanım amacı, arsa değeri, tüketim biçimi gibi çeşitli ölçülere göre oran farklılaştırılması nedeniyle mali tarafsızlık ilkesinin önemli ölçüde bozulduğu Türk KDV sisteminde gerek düşük satışlar nedeniyle tahsil ettiği KDV'si yetersiz kalan gerek başlangıçta çok büyük yatırımlar nedeniyle yüksek KDV yüküyle karşılaşan işletmelerin devreden KDV yükü, bu işletmelerin mikro ekonomik maliyetlerinin yanı sıra makroekonomik olarak da işsizliği, faizi ve enflasyonu artırmaktadır.

Gelişmiş ülkelerle yükselen ekonomilerde tipik olarak daha yüksek seyreden KDV iadelerinin toplanan KDV'ye oranı, ülkeden ülkeye, bölgeden bölgeye değişmektedir. Bu durum aşağıda, Tablo-1'de, 1998-2001 yılları için bazı ülkeler/bölgeler için iade edilen KDV'nin toplam KDV hasılatına oranlarından da görülmektedir.

Tablo-1: Ülke ve Bölgeler İtibarıyla Toplam KDV Hasılatı İçinde KDV İadelerinin Payı (%)

Ülke/bölge	Pay (%)	Ülke/bölge	Pay (%)
Slovak Cumhuriyeti	53,9	Kanada	50,3
Hollanda	50,0	Yeni Zelanda	35,5
Letonya	49,1	Güney Afrika Cumhuriyeti	39,5
İsveç	48,6	Meksika	32,1
Macaristan	48,2	Latin Amerika	17,1
İngiltere	40,9	Ukrayna	24,1
İrlanda	24,9	Rusya	44,6
Romanya	24,7	Doğu Avrupa Ortalaması	36,8
Bulgaristan	21,5	Ortadoğu ülkeleri	16,2
AB Ortalaması	38,1	Mozambik	2,1
		Kamboçya	

Kaynak: Harrison, Graham and Russell Krellove (2005), "VAT Refunds: A Review of Country Experience", IMF Working Paper, WP/05/218. <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2005/wp05218.pdf>

Yukarıdaki Tablodan gelişmiş ülkelerde KDV iade oranının da yükseldiği, AB ortalamasının % 38,1 ve Doğu Avrupa ülkeleri ortalamasının ise % 36,8 olduğu görülmektedir. Türkiye’de aynı dönemde en düşük % 16,41, en yüksek % 24,32 oranında gerçekleş en KDV iade oranı sonraki yıllarda artmakla birlikte, aşağıdaki tablo-2’den de görüleceği üzere, 2017 yılı sonunda ulaştığı % 32,86 oranı hala 16 yıl önceki AB ortalamasının altındadır.

Tablo-2: Türkiye’de KDV Hasılatı ve KDV İadesi (Milyon TL)

KDV İade/Hasılatı/Yıl	2014	2015	2016	2017
Toplam KDV İadesi	28.006,00	32.773,87	37.985,90	50.999,89
Dahilde alınan KDV İadesi	28.003,37	32.764,36	37.979,41	50.989,63
İthalde Alınan KDV İadesi	2,62	9,52	6,49	10,26
Toplam KDV Hasılatı	104.445,34	121.070,30	130.822,45	155.220,60
Dahilde alınan KDV	39.625,76	46.424,50	53.986,88	55.582,59
İthalde alınan KDV	64.819,58	74.645,81	76.835,58	99.638,01
KDV İadesi/KDV Hasılatı (%)	32,86	29,04	27,07	26,81

Kaynak: Maliye Bakanlığı Genel Yönetim Mali İstatistiklerinden Yapılan Hesaplamamız. <https://www.muhasabat.gov.tr/content/genel-yonetim-mali-istatistik-detayi?tabId=1&pageId=5> (31/1/2018)

AB’de yüklenilen verginin tahsil edilen KDV’yi aşması halinde aşan tutarın iade edilmesine yönelik olarak bağlayıcı bir direktif bulunmaması birlikte KDV indirim ve iadelerine ilişkin düzenlemelerin bulunduğu **2006/112/EC sayılı Konsey Direktifinin 183’üncü maddesinde;**

"Belli bir vergilendirme döneminde, yüklendiği KDV miktarı tahsil ettiği KDV’yi aşanlar, ilgili üye ülkenin belirleyeceği şartlar çerçevesinde aşan miktarın iadesini isteyebilir veya sonraki döneme devredebilir."

Bununla birlikte, üye ülkeler önemsiz sayılacak tutarın iadesini veya devrini reddedebilir."

hükmü bulunmaktadır.

Bu çerçevede Çek Cumhuriyeti, Güney Kıbrıs, Hırvatistan, Macaristan, Polonya, Bulgaristan, Estonya, Letonya, Litvanya, Romanya, Slovenya ve Slovenya gibi AB’ye yakın zamanda üye olan ülkeler ile İngiltere, İspanya, Portekiz ve İsveç

13/02/2018 10:34 VAT 1.004/000

İrlanda, Lüksemburg, Malta, Yunanistan, Danimarka ve Avusturya'da devreden KDV'nin iadesine imkân sağlanırken¹ kurucu ülkelerden Almanya ve Fransa dışında Belçika'da devreden KDV'nin iadesinin yanı sıra devreden KDV doğmaması için ayrıca "KDV gruplaması" olarak adlandırılan farklı çözüm yolları öngörülmüştür. İtalya da bu uygulamayı 2012 Nisan'ında yürürlüğe koyacağını duyurmuştur.

AB üyesi olmayan ülkelerde de devreden KDV'nin iadesine imkân veren düzenlemeler olduğu bilinmektedir. Örneğin KDV iadesinin toplam KDV hasılatına oranı % 50'yi aşan Kanada ile Avustralya, Norveç, Japonya, Güney Afrika, Brezilya, Meksika, İzlanda, Rusya, Sırbistan ve Bosna Hersek'te devreden KDV iade edilirken ekonomik istikrarı tam sağlayamadığı düşünülen Arjantin ve KDV iadesinin toplam KDV hasılatına oranı sırasıyla % 4,1 ve % 2,8 olan Kolombiya ve Kamboçya'da devreden KDV'nin iadesine imkân verilmemektedir.

İade sürecinin uzunluğunun² yanı sıra ülkemizde iade edilen KDV'nin toplam KDV hasılatına oranının gelişmiş ülkeler için hesaplanan oranının altında kalmasının en temel nedeni devreden KDV'nin iadesine imkân sağlanmamasıdır. Oysa iadeye imkân verilmesi halinde girişimciler üzerindeki finansman baskısı azaltılarak işsizlik, faiz ve enflasyonun artışına neden olan bu problem ortadan kalkacaktır.

¹ KPMG INTERNATIONAL, KPMG Global Indirect Tax Services, "VAT/GST Refunds Survey 2014

",<http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/vat-gst-refunds-survey-2014-v2.pdf> (28/10/2014)

² Vergi uzmanlarının tespitlerine göre en kısa KDV iadesi süresi 3,2 hafta ile Avusturya'da gerçekleşirken en uzun süre 106,2 hafta ile Cabo Verde'de ortaya çıkmaktadır. (Bkz. The World Bank Group and Pwc (2017), Paying Taxes 2017, <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Special-Reports/PayingTaxes-2017.pdf>)

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de işletmelerin girdileri nedeniyle yüklendikleri verginin satışları nedeniyle tahsil ettikleri vergiyi aşması halinde, aşan kısmın işletmeye iadesine imkân verilmesi amacıyla Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin 2 numaralı fıkrasında düzenleme yapılmaktadır. Aşan kısım iade edilecek olması nedeniyle mevcut hükümde indirimli orana tabi teslim ve hizmetlere ilişkin iade hükmüne yer verilmemiştir.

MADDE 2 – Halen uygulanmakta olan indirimli orana tabi teslim ve hizmetlerle ilgili olarak yüklenilen ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar indirilemeyen vergilerin mevcut hükümler çerçevesinde iadesi için geçici madde düzenlenmektedir.

MADDE 3 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 4 – Yürütme maddesidir.

13/02/2018 10:33 P.000/000

3065 SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin 2 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2. Bir vergilendirme döneminde indirilecek katma değer vergisi toplamı, mükellefin vergiye tâbi işlemleri dolayısıyla hesaplanan katma değer vergisi toplamından fazla olduğu takdirde, aradaki fark mükellefin talebi halinde iade edilir. İade talebinde bulunmayanlarda bu fark sonraki dönemlerde indirilmek üzere devrolunur.

Bakanlar Kurulu, bu fıkra uyarınca iade edilecek vergi için bir alt sınır belirlemeye, nakden iade yerine iade talebinde bulunan mükelleflerin vergi ve sosyal sigorta prim borçları ile genel ve katma bütçeli idareler ile belediyelere olan borçlarına ya da döner sermayeli kuruluşlar ile sermayesinin % 51'i veya daha fazlası kamuya ait olan veya özelleştirme kapsamında bulunan işletmeler ile organize sanayi bölgelerinden temin ettikleri mal ve hizmet bedellerine ilişkin borçlarına mahsuben ödenmesi zorunluluğu getirmeye, iade hakkını amortisman tabii iktisadi kıymetler dolayısıyla yüklenilen katma değer vergisi ile sınırlı olmak üzere kaldırmaya; Maliye Bakanlığı, bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 2 – 3065 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**Geçici Madde 39** - 28 inci madde uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından vergi nispeti indirilen teslim ve hizmetlerle ilgili olup teslim ve hizmetin gerçekleştiği vergilendirme döneminden Aralık 2017 vergilendirme dönemi sonuna kadar indirilemeyen vergi, 29 uncu maddenin bu Kanunla değiştirilmeden önceki 2 numaralı fıkrası hükümlerine göre iade edilir.”

MADDE 3 – Bu Kanun 1/1/2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

